

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

IV. De Ponto Lagardio, Gallo natione, militiae praefecto.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

tiz studio valde deformauit, & ipsi atque aliis exitiosas reddidit. Quum enim malis illis artibus intellexisset, se ab vno ex magnatibus regno expulsum itiri; Ioannem Ducem Finlandiæ statim suspectum habere cepit, ac tanto magis, quod is, ducta in matrimonium Sigismundi Augusti Poloniæ regis sorore, femina Catholicæ religionis studiosissima, noua illa affinitate, res suas valde munificet. Hæc prima odij inter duos hos fratres fuit femina, quod non nisi cum vita ipsorum fuit extinctum. Ioannem enim è Polonia cum contige vix reuersum, Ericus in arce Wiburgensi obsedit, ac tandem ad deditiorem coegit, inter alia bis centies millium aureorum iacturam passum. Ioanni custodia in cluso Orbeiz in Phynlandia laudatissima vxor, spreta quam Ericus ei offerebat libertate, perpetua comes esse voluit, in eaque captiui are filium & duas filias peperit; ad eas, Georgij Personi potissimum malitia, vterque redacti angustias, vt vix necessaria suppetere quibus vitam sustentarent.

III. Hæc Erici erga fratrem inhumanitas multorum procerum animos ab ipso alienauit, & plurimarum suspicionum ac perpetuæ diffidentia causa fuit. Deserebantur fere quotidie nomina eorum qui contra regem machinati aliquid dicebantur; & falso accusari, aut per formam iustitiæ, aut per sicarios tollebantur. Quosdam etiam rex ipse manu sua occidit, & inter alios pueritiz suæ formatorem hominem sexagenarium: à quo admonitus vt mansuetus ageret, nec se regnumque suum perditum irer, tyrannus ipso Nerone crudelior, homini optime de se merito pugionem in pectus adegit. Ab eo tempore numquam mentis illum compotem fuisse ferunt, Manibus Præceptoris ab ipso penas exigentibus, & velut alterum Orestem in furorem agentibus, qui illi perpetuus ad mortem vsque fuit comes. Atunt in ipso oculos ita scintillantes sæpe visos, vt eorum aspectum nemo ferre posset, nec propius quisquam accedere auderet. Inter hæc animo varijs curis distracto, præter omnium opinionem Ericus, exacto septennio, quod periculosum sibi fore ex fatidicis cognouerat, velut omni periculo defunctus, fratrem Ioannem in carcere accedit, eumque amicissime non sine lacrimis complexus, rogat vt ignoscere sibi velit: eductumque & libertati restitutum, regni gubernatorem pronunciat. Ioannes actis quam humillime regi gratijs, oblatum munus resulat. Rex nihilominus Stocholmiam reuersus, in

conuentu procerum Ioannem regni Gubernatorem iterum designat: cui tamen illi, quibus regis ingenium perspectum erat, aperte contradicunt, ac nullius præterquam ipsius regis imperium ferre se posse aut velle dicunt. Rex tamen in sententia persistens, Ioannem Gubernatorem regni iterum pronunciat, & ad se vocatum, magno honore excipit, omnia parere ei iussis. Tum Dux, qua erat prudentia, fratri ministrorum circa se in tam diuturna custodia huc illuc dilapsorum solitudinem demonstrat, simulque rogat, vt de suorum numero aliquem vellet adiungere, qui omnium ipsius actionum arbiter esset & testis, & in cuius fide rex ipse posset acquiescere. Rex animaduertens Ducem interea dum hæc loquitur, oculos in Gallum quendam, Pontium Lagardam nomine, oculos habuisse defixos, malo genio (vt exitus postea docuit) instigante, Mi frater, inquit, Pontium hunc tibi, si ita vis, adiungo, cuius forti & fideli opeta ego hæcenus sæpe usus sum, & tu porro vti poteris. Sed quia hominis huius etiam Possennus in Moscouia sua facit mentionem, isque non minimum ad rerum in Sueciam mutationem attulerit momentum, sancto quodam zelo vnâ eum republica religionem quoque mutare frustra conatus; breuiter historiam eius attingam, & posteritati, cuius memoria vir hic non indignus est, tradam.

IV. Pontius Lagarda patriam habuit ignobilem in Languedocia Gallia: prouincia, pagum, Rieus oppido vicinum. Militiam sequutus cum Oitellio in Scotiam profectus est, bellum ibi Franciscæ Galliarum regis auspicijs gerente: quo confecto, cum viginti commilitonibus in Daniam trajecit, cuius rex tum contra Sueciæ regem magnis viribus bellum gerebat. Quem admodum enim pyrautes non nisi in igne splendorem emittit, & Camelus non nisi turbidam aquam potat, sic Lagardæ animus ab omni pace abhorrens, bellum, quo solo emergere se posse sperabat, vnice quaerebat & sectabatur. Nō multo post idem in prælio quodam in Ostrogorthia commisso sauciatus, in hostium potestatem venit. Erico Sueciæ Regi inter alios militabat Gallus quidam è Picardia, Philippus Moraius, Varenna Dominus, præcipuum apud regem gratia locum obtineas, quem, vt & fratres, Gallicam linguam docuerat. Is quum accipisset Gallum hominem è prælio captiuum esse adductum, eum ad se vocat, & monet vt dominum mutet, & ad Suecos transeat, vbi certior hono-

honoris & luculentioris fortunæ apud regem nationi suæ valde amicum, locus ostendatur. Id consilium Lagarda amplexus, à Varennio Erico regi sistitur & commendatur: qui ubi hominem manu ac consilio promptum esse cognouit, domesticorum eum numero, attributo honorifico stipendio, adscripsit. Erat vero Ericus rex mira corporis agilitate præditus, ut etiam vno saltu viginti quatuor pedes superaret; in quibus alijsque corporis exercitijs Lagarda, non minus prompto atque agili, colluctatore utebatur: qui tamen ab alijs monitus, etiam quum vincere posset, regi non inuitus semper cedebat, ac victoriæ gloriam relinquere. Hac ille familiaritate fretus, paullatim in gratiam regis ita se insinuauit, ut etiam maximi momenti negotijs sit adhibitus; & à Finlandiæ Duce, rege postea, primarijs regni muneribus præfectus, ut paullo post dicemus. Ad Ioannem redeo:

V. Quo post diuturnum carceris squallorem à rege, ut diximus, in gratiam recepto, Lagarda in Angliam ab Erico ablegatus fuit, ut Elisabethæ nuptias ambiret. Cum repulsa inde ad regem reversus, ab eodem cum exercitu contra Danos missus est. Inter ea Georgius Perfonius varijs suspitionibus & criminationibus regis animum per se letum & inconstantem, exulcerare non desinebat: ex quo factum est ut regem non modo collati in fratrem benefici pœnituerit, verum etiam immani consilio eundem cum fratre Magno & procerum quibusdam, quorum fidem suspectam, haberet, è medio tollere decreuerit. Quem in fine nuptijs suis diem dixit, IV. Julij, An. M. D. LXVII. cum licitoris filia (concupina sua hætenus, quam ob singularem formæ elegantiam perdere amabat, iamque duos ex ea susceperat liberos) Stocholmiæ celebrandis: à quo instituto quum Comes quidam sanguinis cognatione ipsi iunctus, eum dehortaretur, per omnia sacra obsecrans, ne regium sanguinem cum tam vili & abiecta persona misceret, rex iratus hominem statim interfici iussit. In his, inquam, nuptijs Ericus constituerat, eodem modo quo patres ipsorum antea in illo ipso loco à Christiano rege tractati fuerant (quam laienam Olaus Magnus oculatus testis in Historia sua describit) tam fratres suos quam reliquos proceres excipere ac tractare.

Hoc consilium quum rex inter mutuos complexus coniugi aperuisset; illa, ut erat non corporis modo, sed etiam omnibus animi virtutibus or-

nata, illo vno infelix quod tam humili loco nata esset, tantum facinus sub nuptiarum suarum prætextu patrandum detestata, Ioannem Finlandiæ Ducem monuit ut ab insidijs sibi caueret. Ita enim in regij nostri Oratoris commeatarijs scriptum inuenio. Eorum vero quæ postea contra Ericum suscepta & gesta sunt, quidam solum Pontium Lagardam auctorem faciunt: qui die quodam cum Ducis vxore hunc habuisse sermonem fertur: *Miror equidem, Domina, qui fiat, quod Dux serenissimus, maritus tuus & herus meus, non animaduertat, vniuersi regni, fratris insolentiam & crudelitatem iam admodum perasi, oculos in se defixos esse, & expansis brachijs auxilium & liberationem à tyrannide, ab ipso vno petere atque expectare, ut qui regia ista corona non minus dignus sit, quam immanis iste tyrannus est indignus. Facile ipsi erit, modo velit, regnum hoc occupare, & ex paupere Duce in potentissimum Principem euadere. Quod si cunctetur, periculum sane est ne in perpetuam captiuitatem, e qua non multo ante liberatus est, rursus incidat. Equidem qui cum omnibus militia ducibus familiariter sum conuersatus, illud scio, sex à illa Scotorum regi militantium millia, ob non soluta stipendia iam iam secessionem siue rebellionem moliri. Magnus certe & Carolus Duces ac plerique proceres non minus moleste ferunt, regem thorum suum regium vilissima concubina & licitoris filia nuptijs commaculasse, nec quidquam aliud magis quarunt aut optant, quam occasionem, illam cum omni prole sua exstirpandi. Apprehendenda est occasio, quam fugientem frustra deinde requiras. Iam nimis diu tyrannus ille regnauit.*

In hunc modum peroranti Pontio Ducissa nihil aliud respondit, quam, *Ista quidem dictu, non ita factu esse facilia: simulque hominem monuit, ut in omnibus summa cautione & prudentia vteretur.*

VI. In hoc rerum statu Dux Ioannes vndique de insidijs sibi à rege fratre suo structis, tum etiam de consilijs, quæ cum Mosco agitabat, certior factus, Lagardæ consilio à coniuge accepto vti constituit; ac tentatis procerum, atque etiam Scotorum stipendiariorum animis, quum plerosque conatibus suis fauere animaduertere, sumpta à Stenone Ericsonio mutuo pecunia, ducentos equites primum conduxit; deinde Vasteno occupato, & è gaza ibi reperta census numis aureis & argenteis, iustum exercitum è Scotis & Germanis conscripsit. Quo cognito, Ericus, qui nuper, ut diximus, cum concubina nuptias Stocholmiæ solenni ritu celebrat,